

Tezy wystąpienia programowego na Walne Zebranie Członków 25.06.2019 r.

Panie Przewodniczący!
Szanowne koleżanki i koledzy!

Pragnę na wstępie podziękować za wynik głosowania nad wnioskiem o absolutorium dla Zarządu za ubiegły rok. Cieszymy się, że ubiegłoroczne działania spotkały się z tak jednoznacznym poparciem członków PKD. Chcę zatem przedstawić program kontynuacji tych kierunków, które przyjęliśmy i dalszego rozszerzenia form działalności stowarzyszenia, w tym zwłaszcza – tę rolę będziemy mocno akcentować – jako Komitetu Narodowego PIARC.

Po ubiegłorocznych przełomowych decyzjach, ten rok przyniesie bardzo ważne wydarzenia, które jeszcze bardziej uwypuklą naszą rolę jako łącznika polskiego środowiska drogowego z międzynarodowymi organizacjami i źródłami wiedzy technicznej, która chcemy upowszechniać na naszym gruncie.

Kluczowe znaczenie mieć będzie tutaj 26 Światowy Kongres Drogowy, który zbierze się w Abu Zabi, stolicy Zjednoczonych Emiratów Arabskich w dniach 6-10 października. Kongres obradować będzie pod hasłem „Łączymy kultury, dajemy możliwości gospodarce” (Connecting Cultures, Enabling Economies). Obradujący co cztery lata Kongres stanowi główne forum wymiany informacji i wiedzy na temat drogownictwa i transportu drogowego. Gromadzi w jednym miejscu kilka tysięcy wysokiej klasy specjalistów i stanowi niepowtarzalną sposobność pozyskania, podczas jednego wydarzenia, wiedzy na aktualne tematy, nad którymi oni pracują.

Organizatorzy szacują, że w Kongresie weźmie udział około 5000 delegatów – reprezentujących administracje rządowe, zarządców dróg, badaczy i menedżerów ze 120 krajów zrzeszonych w PIARC. Odbędzie się także duża wystawa, na której zaprezentują się administracje drogowe, firmy drogowe, dostawy sprzętu i usług, organizacje związane z drogami. Organizatorzy spodziewają się około 300 takich wystawców. Planowane są debaty na wysokim szczeblu (co najmniej ministrów transportu) na kluczowe dla przyszłości zagadnienia, takie jak: sztuczna inteligencja, planowanie przestrzenne i przyszłe sieci transportowe.

Najciekawiej jednak zapowiadają się specjalistyczne debaty i prezentacje, związane z działaniami programowymi PIARC w czterolecie 2016-2019. Program Kongresu zawiera prezentacje wyników prac prowadzonych w tym czasie przez 22 Komitety Techniczne i grupy zadaniowe PIARC, a także szereg specjalistycznych sesji i warsztatów poświęconych aktualnym i przyszłym wyzwaniom stojącym przed drogami.

Aktualnie obowiązują 5 strategicznych tematów. Temat oznaczony jako A to Zarządzanie i finanse a powołane w jego ramach komitety techniczne zajmują się m.in. funkcjonowaniem administracji transportowych, ekonomika transportu drogowego, innowacyjnym finansowaniem i zarządzaniem ryzykiem.

Strategiczny Temat B to Dostęp i Mobilność. Mieszczą się w nim takie tematy jak: zarządzanie sieciami dróg i ITS, zimowe utrzymanie, zrównoważona multimodalność, przewozy towarowe, projektowanie dróg i infrastruktury dla innowacyjnych rozwiązań transportowych oraz wyzwania dla zarządców dróg związane z samochodami automatycznymi. Strategiczny Temat C to bezpieczeństwo, w którym chodzi o krajowe zasady i programy bezpieczeństwa ruchu drogowego, Projektowanie i eksploatacja infrastruktury bezpieczniejszej drogi oraz zabezpieczenie infrastruktury. Strategiczny Temat D to Infrastruktura, a tym Asset Management, Nawierzchnie, Mosty, Roboty ziemne i zarządzanie tunelami drogowymi. Wreszcie Temat Strategiczny E dotyczy zmian klimatu, środowiska i katastrof.

Ponadto podczas sesji technicznych w Abu Zabi będą omawiane tematy związane z najnowszym stanem wiedzy w konkretnych dziedzinach, które będą proponowane jako przyszłe kierunki na następny okres od 2020 do 2023.

Mówię obszernie o Światowym Kongresie Drogowym, ponieważ jako Komitet Narodowy organizatora Kongresu – PIARC, chcemy mocno zaznaczyć na nim swą obecność. Traktujemy to jako powrót do korzeni: przypomnę tylko, że uważamy się za kontynuatorów przedwojennego Stowarzyszenia Członków Polskich Kongresów Drogowych. Jego sama nazwa nawiązuje wprost do PIARC, który powstał pod oryginalną nazwą Stałe Międzynarodowe Stowarzyszenie Kongresów Drogowych. Polacy brali udział w światowych kongresach drogowych od samego początku, to jest od roku 1908, choć oczywiście wtedy w składzie delegacji rosyjskiej i austrowęgierskiej. W 1919 roku, po odzyskaniu niepodległości, rząd podjął decyzję o przystąpieniu do PIARC, a w 1925 roku powstał komitet organizacyjny Polskich Kongresów Drogowych. Tę datę uważamy za nasz akt założycielski.

Podjęliśmy więc decyzję, że w Kongresie weźmie udział 5-osobowa delegacja PKD. Wiemy ponadto, że Generalna Dyrekcja, która reprezentuje polską administrację rządową w PIARC ma możliwość wysłania 5 przedstawicieli, którzy są zwolnieni od opłaty kongresowej. Jako Komitet narodowy zorganizowaliśmy, wraz z centralą PIARC konkurs na najlepszy polski referat zgłoszony na Kongres. Zgłoszone zostały 3 referaty, komisja wskazała jako najlepszy referat prof. Adama Zofki z IBDiM. Czynimy starania, aby nagrodą był bezpłatny udział w Kongresie.

Wygląda więc na to, że łącznie polska grupa uczestników Kongresu będzie liczyć przynajmniej kilkanaście osób. Rozważamy stworzenie im miejsca, w którym mogliby się zbierać i gdzie polskie drogownictwo mogłoby zaprezentować swoje osiągnięcia. Mogłoby to mieć postać stoiska na towarzyszącej Kongresowi wystawie. Już raz – jak wspomniałem w sprawozdaniach za rok 2018 – zrobiliśmy to w Gdańsku, gdzie byliśmy, wraz z Generalną Dyrekcją, współgospodarzem polskiego pawilonu narodowego na Zimowym Kongresie Drogowym. Oczywiście, to do czego przymierzamy się w Abu Zabi, byłoby na znacznie mniejszą skalę, bo w Gdańsku występowaliśmy jako kraj gospodarz Kongresu, inny jest także poziom kosztów, które musimy ponieść. Tym niemniej uważamy, że warto spróbować takiej formy pokazania możliwości polskiego sektora drogowego.

Tak, jak w Gdańsku, liczymy na wsparcie naszych firm. Mamy już wstępne deklaracje kilku z nich, w tym naszego członka wspierającego ViaConu, który jest już obecny na rynku Emiratów Arabskich ze swoimi konstrukcjami. Liczymy na dalsze takie deklaracje, a dodam, że powinniśmy zgromadzić kwotę w przybliżeniu 10 tys. dolarów USA. Zwracam się w tym momencie do naszych członków wspierających – jeżeli możecie, dołączcie do grona sponsorów polskiego stoiska w Abu Zabi. Naturalnie zachęcamy także do rejestrowania się w charakterze uczestników obrad Kongresu.

Jednakże nasze plany na rok 2019 związane z naszą afiliacją w PIARC to nie tylko 26. Światowy Kongres Drogowy. Dwa miesiące po tym wydarzeniu, w grudniu zorganizujemy spotkanie europejskich komitetów narodowych PIARC. Zaprosiliśmy do Warszawy delegację 18 działających na naszym kontynencie komitetów narodowych – naszych odpowiedników, a także przedstawiciela Komitetów Narodowych w Komitecie Wykonawczym PIARC. Liczymy także na przyjazd ścisłego kierownictwa organizacji, w osobach prezydenta i sekretarza generalnego.

To spotkanie w dniu 3 grudnia ma składać się z dwóch części. Pierwsza ma podkreślić dwa obchodzone w tym roku jubileusze: 200-lecie centralnej administracji drogowej w Polsce oraz 100-lecie przynależności Polski do PIARC. Przewidujemy historyczne referaty ze strony GDDKiA i PKD, przybliżające naszym gościom historię polskiego drogownictwa. Druga część natomiast ma być poświęcona dyskusji narodowych komitetach o przyjętych na Kongresie w Abu Zabi strategicznych ramach programowych i roli Komitetów w ich wdrażaniu. Reakcje na tę naszą inicjatywę są bardzo przychylne, sadzimy, że będzie to ważne wydarzenie w życiu PIARC w okresie tuż pokongresowym.

Zamierzamy także podpisać z PIARC porozumienie o utworzeniu stanowiska tak zwanego delegata technicznego. Zadaniem takiego delegata byłoby

wspieranie Światowego Stowarzyszenia Drogowego w wypełnianiu jego zadań i oczywiście współpraca z krajem, z którego się wywodzi. Mamy upatrzoną osobę na tę funkcję i sądzimy, że od połowy roku będzie ona mogła podjąć nowe obowiązki. Dla nas będzie to oznaczać ułatwiony dostęp do informacji do biura PIARC, zasobów wiedzy wytwarzanej przez Komitety i Grupy Robocze, a także do ekspertów, którzy będą dzielić się wiedzą z uczestnikami organizowanych przez nas wydarzeń programowych.

Chcę jeszcze powiedzieć kilka zdań o współpracy z Pierwszym Delegatem PIARC. Jak wiadomo, PIARC to organizacja, skupiająca rządy, reprezentowane przez ministrów odpowiedzialnych za drogi i transport. W Polsce rząd uznał za swego przedstawiciela GDDKiA i jej przedstawiciel piastuje zwyczajowo rolę Pierwszego Delegata. Jako Komitet Narodowy mamy przede wszystkim ściśle współpracować i udzielać pomocy Pierwszemu Delegatowi w wypełnianiu jego zadań. Od kilku miesięcy Pierwszym Delegatem jest p.o. Generalnego Dyrektora Tomasz Żuchowski. W maju doszło do spotkania Dyrektora Żuchowskiego z przedstawicielami PKD, podczas którego rozmawialiśmy o wspólnych przedsięwzięciach pod szyldem PIARC. To było dobre spotkanie, ważne jest to, że funkcję Pierwszego Delegata zdecydowała się objąć najważniejsza osoba w organizacji i - jak się zdaje - chce ją traktować poważnie a nie jako niechciany dodatek do innych obowiązków.

W końcowej fazie konsultacji wewnątrz GDDKiA jest porozumienie o współdziałaniu tej instytucji z nami jako Komitetem Narodowym PIARC. Wśród wielu kwestii, które porozumienie ma uregulować, będą też zasady udziału pracowników Dyrekcji w organizowanych przez nas konferencjach i seminariach. Liczymy na to, bo zależy nam na jak najszerszym uczestnictwie przedstawicieli głównego organu administracji drogowej w wymianie wiedzy i dobrych praktyk.

Panie i Panowie!

Nasza aktywność międzynarodowa ma znacznie szerszy wymiar niż wynikałoby tylko z kontaktów w ramach PIARC. Także w roku 2019 będziemy zacieśniać nasze doskonałe kontakty z organizacjami drogowymi krajów Grupy Wyszehradzkiej.

W październiku będziemy gospodarzem RODEO V4. To nazwa cyklicznego wydarzenia, zainicjowanego przez Komitety Narodowe Światowego Stowarzyszenia Drogowego PIARC krajów Grupy Wyszehradzkiej. Jest to współzawodnictwo (konkurs sprawności) operatorów sprzętu do zimowego utrzymania dróg z Czech, Słowacji, Węgier i Polski. Pierwsze zawody odbyły się w roku 2016 na Węgrzech, kolejne w roku 2017 na Słowacji, ostatnie w ub.

roku w Czechach. Podczas spotkania Komitetów Narodowych Czech, Słowacji i Polski, które odbyło się 4 października 2018 r. w Lipowej (woj. śląskie) w trakcie konferencji o drogowej współpracy transgranicznej tych trzech krajów, Polski Kongres Drogowy – Komitet Narodowy PIARC dla Polski, zadeklarował, że Polska będzie gospodarzem RODEO V4 w roku 2019. Uzyskaliśmy na to zgodę Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Jest uzgodniony termin: 24-25 października br. i ogólna lokalizacja. Ze względów logistycznych będzie to woj. małopolskie, a naszym partnerem w organizacji będzie Oddział GDDKiA w Krakowie i ZDW w Krakowie. Wcześniej chcemy przeprowadzić polskie eliminacje, żeby wyłonić uczestników reprezentujących nasz kraj. Tę imprezę chcielibyśmy z kolei przeprowadzić w woj. warmińsko-mazurskim, we współpracy z ZDW w Olsztynie.

W listopadzie ma się odbyć druga edycja konferencji polsko-czesko-słowackiej o współpracy transgranicznej „Drogi łączy przyjaciół”. Tym razem gospodarzem ma być strona słowacka. Na koniec roku – czyli w grudniu nasi przyjaciele z Czech i Słowacji przyjadą do Warszawy na wspomniane spotkanie Komitetów Narodowych PIARC.

Naszym partnerem z Węgier jest MAUT – Węgierskie Towarzystwo Dróg i Kolei. Zostałem zaproszony na organizowane przez nich we wrześniu w Budapeszcie Sympozjum Naukowe, gdzie mam wystąpić w roli współprzewodniczącego jednej z sesji. Będzie to doskonała okazja do lepszego poznania się i umocnienia naszych kontaktów.

Jako komitet narodowy będziemy też starali się nadawać bardziej międzynarodowy charakter naszym już dobrze zakorzenionym przedsięwzięciom programowym. Ten kierunek jest bardzo widoczny w obecnym roku i dotyczy imprez już zorganizowanych i tych, które nas jeszcze czekają.

W styczniu tego roku zorganizowaliśmy we Wrocławiu Polskie Forum Tunelowe. Była to bardzo udana konferencja, z udziałem setki uczestników, na bardzo wysokim poziomie merytorycznym. Gościem specjalnym był pan Marc Tesson z francuskiej administracji drogowej, który przewodniczy Komitetowi Technicznemu PIARC do spraw eksploatacji tuneli drogowych.

W kwietniu w Suwałkach zorganizowaliśmy po raz pierwszy Forum „Beton w drogownictwie” – nową pozycję w naszym kalendarzu. Odbyło się ono na podstawie porozumienia podpisanego ze Stowarzyszeniem Producentów Cementu. Uzgodniliśmy w nim, że Konferencja i wystawa „Beton w drogownictwie” będzie organizowana co dwa lata, w latach nieparzystych. Nawiązujemy w ten sposób do „Dni Betonu” SPC, które organizowane są także

co dwa lata, ale w latach parzystych. Pierwsza edycja była bardzo udana, zgromadziła ok. 230 uczestników i kilkunastu wystawców. Na pewno będzie to inicjatywa rozwijana w przyszłości. Chcę podkreślić, że wielką rolę w doprowadzeniu do tego porozumienia odegrał osobiście pan Marek Surowiec, reprezentujący jednego z naszych członków wspierających – Grupę Ożarów. Wraz z Ożarowem mamy w planach także inne przedsięwzięcia, ale to już raczej w następnym roku.

Forum „Beton w drogownictwie” także miało charakter międzynarodowy. Dwa ważne referaty wygłosili goście z Niemiec, był także w programie referat naukowca z uniwersytetu technicznego Giedymina w Wilnie, ale choroba uniemożliwiła mu przyjazd.

Wreszcie, kilka tygodni temu w Katowicach odbyła się VII Międzynarodowa Konferencja „Śląskie Forum Drogownictwa”. Ponownie gościliśmy na niej około 200 uczestników z Polski i Niemiec. Niemieccy prelegenci wygłosili 8 referatów, czyli jedną trzecią wszystkich, a niemieckie firmy uczestniczyły również w towarzyszącej konferencji wystawie. Ta sprawdzona formuła będzie kontynuowana również w kolejnych latach.

Tegoroczna konferencja miała szczególny charakter, gdyż była połączona z obchodami 20-lecia istnienia Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach. Z tej okazji uroczyste otwarcie konferencji zorganizowane zostało w historycznej Sali Sejmu Śląskiego, a zasłużeni pracownicy Zarządu, a także jego dyrektor - kolega Zbigniew Tabor zostali uhonorowani wyróżnieniami. W czasie tej uroczystości my także wręczyliśmy nasze najwyższe wyróżnienie – statuetkę „Zasłużony dla Sprawy Drogowej”. Było mi bardzo mi ją wręczyć mojemu przyjacielowi Tadeuszowi Suwarze – koledze z Zarządu naszego stowarzyszenia. Jeszcze raz serdeczne gratulacje!

Równie międzynarodowy charakter będzie miało VI Warmińsko-Mazurskie Forum Drogowe „Bezpieczne Drogi Przyszłości”, które odbędzie się w Mikołajkach w dniach 22-24 października. Zaproszenie do wygłoszenia referatów przyjęli przedstawiciele: Komisji Europejskiej, PIARC - Włoskiej Administracji Drogowej, Federacji Drogowej Unii Europejskiej ERF, Administracji Transportu Szwecji oraz Federalnego Instytutu Badawczego Drogownictwa BAST. Ich udział, a także zapowiedziane prezentacje naszych najwybitniejszych ekspertów od kwestii bezpieczeństwa są gwarancją, że będzie to jedno z najważniejszych wydarzeń w tym obszarze odbywających się w naszym kraju na przestrzeni wielu lat.

Rok 2019 zakończymy Kongresem Zarządzanie Infrastrukturą Drogową. Organizujemy go wspólnie z Inicjatywą Edukacyjną INFRAMA, zajmująca się

popularyzacją zasad i narzędzi Road Asset Management. Twórcą inicjatywy jest współpracujący z nami od wielu lat dr Sławomir Heller. Dr Heller jako przedstawiciel Niemiec w PIARC przewodniczy grupie roboczej do spraw edukacji i promocji w Komitecie Technicznym Asset Management. Gwarantuje to udział w Kongresie wybitnych ekspertów ze świata. Kongres odbędzie się w Warszawie w dniach 4-5 grudnia i nie jest to przypadkowa data. Jak już wspomniałem, 3 grudnia organizujemy w Warszawie spotkanie europejskich Komitetów Narodowych PIARC. Jego uczestnicy będą brać udział również w pierwszym dniu obrad Kongresu ZID.

Szanowni Państwo!

Poświęciłem tak wiele czasu na zaprezentowanie naszej aktywności międzynarodowej, gdyż ten właśnie rok szczególnie obfituje w związane z nią wydarzenia i najbardziej nas one absorbują. Oczywiście nie zapominamy o tym, że nasza działalność programowa musi być dostosowana do potrzeb polskiego środowiska drogowego i być nakierowana na współczesne problemy i przyszłe wyzwania naszego drogownictwa.

Jednym z takich wyzwań jest włączenie się drogownictwa w promowanie zrównoważonego rozwoju w kontekście zmian klimatycznych. Wspólnie z Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Drogownictwa zaproponowaliśmy powstanie koalicji dla przygotowania narodowych rozwiązań, mających na celu ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i zużycia zasobów naturalnych w trakcie realizacji projektów infrastrukturalnych. Rozwiązania temu służące powinny zostać wypracowane we współdziałaniu zarządców dróg, świata nauki i praktyków realizujących projekty drogowe. Uważamy, że konieczne jest uruchomienie potencjału innowacyjności dla poszerzenia wykorzystania materiałów z recyklingu nawierzchni drogowych i innych zasobów wtórnych.

Startem tego przedsięwzięcia była zorganizowana w końcu lutego w Poznaniu „Drogownictwo po COP24: nowy wymiar recyklingu”. Celem konferencji było zainicjowanie w środowisku drogowym tych działań, przegląd dostępnych rozwiązań i zaproponowanie kierunków dalszych poszukiwań. Patronatem honorowym objął konferencję minister infrastruktury Andrzej Adamczyk. Było to bardzo udane i potrzebne przedsięwzięcie. Jako PKD zadeklarowaliśmy, że będziemy konsekwentnie działać dla podnoszenia świadomości w branży drogowej na temat wyzwań klimatycznych i ich konsekwencji dla prowadzenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej i promować wspólnie wypracowane rozwiązania. Oznacza to, że podobne przedsięwzięcia będziemy organizować w kolejnych latach i zapewne w kolejnych kadencjach.

Drugą znaczącą inicjatywą, którą chcemy uczynić naszym znakiem rozpoznawczym, jest długofalowe działanie, które nazwaliśmy „Solidne Drogi”. Tutaj również naszym sojusznikiem jest OIGD. Celem inicjatywy jest upowszechnienie trwałych konstrukcji drogowych. Patronatem honorowym objął tę inicjatywę marszałek woj. śląskiego, gdyż pewnego rodzaju wzorem dla tego, co chcemy upowszechnić stała się praktyka ZDW w Katowicach. Zarząd od lat systemowo stosuje zaawansowane rozwiązania zwiększające trwałość dróg. Podstawą tych działań jest kompleksowe podejście do drogi jako całości i wszystkich jej warstw: podłoża gruntowego, warstw dolnych i górnych konstrukcji nawierzchni.

Naszym zdaniem, innowacyjne doświadczenia ZDW w Katowicach w obszarze konstrukcji nawierzchni zasługują na uznanie ich za dobre praktyki w całym polskim drogownictwie. ZDW w Katowicach jako jedyny w Polsce opracował własne, corocznie aktualizowane Wytyczne Techniczne dotyczące konstrukcji nawierzchni. Celem inicjatywy jest upowszechnienie tych rozwiązań i ogólnie innowacyjnego podejścia do konstrukcji nawierzchni drogowych. Chcemy zaprosić do tej inicjatywy świat nauki, zarządców dróg oraz przedsiębiorstwa drogowe.

(...)

Ciekawie rozwija się działalność Komitetu Projektowego działającego w ramach naszego stowarzyszenia, choć nie jest to typowy Komitet Techniczny, a bardziej platforma współpracy tworzących go przedstawiciele firm. Kilka ostatnich lat w budownictwie drogowym to powszechne stosowanie systemu „Zaprojektuj i buduj”. Zebrane doświadczenia pozwalają sformułować opinię, że jest on szkodliwy nie tylko z punktu widzenia projektantów, ale także inwestorów i szerszego interesu społecznego – czyli wszystkich użytkowników dróg. Poprzez wydłużenie czasu między ofertowaniem a fizycznym rozpoczęciem budowy, przyczynia się także do składania ofert nieoszacowanych, co skutkuje obserwowanymi coraz częściej problemami z realizacją kontraktów. Pojawiły się także patologie w relacjach między firmami projektowymi a wykonawczymi.

Firmy zrzeszone w Komitecie Projektowym zobowiązały PKD do rozpoczęcia dialogu ze środowiskiem generalnych wykonawców na temat dobrowolnej regulacji prawidłowych zapisów umów ich wiążących. Zwróciliśmy się z taką propozycją do Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa oraz Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa i propozycja została przyjęta. 2 lipca ma dojść do spotkania projektantów z generalnymi wykonawcami, podczas którego ma nastąpić przedstawienie stanowisk i próba ich zbliżenia.

Dosłownie wczoraj zaś duża grupa projektantów brała udział w spotkaniu na zaproszenie GDDKiA w Józefowie. Ja osobiście i przedstawiciele Komitetu Projektowego prezentowaliśmy problemy, które wynikają z doświadczeń przygotowania inwestycji w ostatnich latach. Zakładamy, że dialog między wykonawcami i projektantami doprowadzi do uzgodnień, z którymi wspólnie udamy się do głównego Zamawiającego.

Obserwujemy z zaniepokojeniem symptomy kryzysu w branży, przypominające te z lat 2011-2012. Będziemy się angażować w poszukiwanie rozwiązań spornych problemów, jak te dotyczące waloryzacji kontraktów czy praktyki „zaprojektuj i buduj”. Jesteśmy wszak dopiero na półmetku realizacji wielkiego programu budowy w Polsce sieci nowoczesnych dróg szybkiego ruchu i zależy nam, żeby ta wielka wizja, z którą przychodziliśmy do Kongresu została za naszego życia zrealizowana.